

Strukturfrågor

Läronämndens yttrande över skrivelse 2012:5 och motion 2012:61

Läronämnden vill med anledning av skrivelse 2012:5 och motion 2012:61 fokusera tre områden: Församlingsbegreppet, församlingsindelningen och tillsynsfunktionen.

Gällande *församlingsbegreppet* har läronämnden tidigare i sitt yttrande över förslaget till kyrkoordning (Ln 1999:3) anfört:

Som ett första kriterium för en församling anges i kyrkoordningsförslaget att huvudgudstjänst normalt firas varje sön- och helgdag eller åtminstone en gudstjänst varje vecka (...) Läronämnden finner att den intention som uttrycks i kyrkoordningsförslaget, att huvudgudstjänst normalt firas varje sön- och helgdag i en församling, är riktig. Samtidigt menar läronämnden att gudstjänstlivet alltid bör utformas med hänsyn till lokala förhållanden och förutsättningar. Regler för gudstjänstliv och den territoriella församlingsindelningen bör vara utformade med hänsyn till båda dessa aspekter. Huvudregeln är dock att huvudgudstjänst firas i en församling varje sön- och helgdag eller att åtminstone en gudstjänst firas varje vecka.

Läronämnden har också tidigare (Ln 2007:13y) konstaterat att det behövs en reflektion kring församlingsbegreppet och möjlighet till delaktighet och ansvarstagande i kyrkans liv i en ny samhällssituation:

Till följd av förändringar i kyrka och samhälle behöver man tänka igenom hur de olika aspekterna av att vara kyrka och församling förhåller sig till varandra. Därför behövs en förnyad reflektion kring församlingsbegreppet. Möjlighet till delaktighet och ansvarstagande i kyrkans liv i en ny samhällssituation – i stad och tätort, på landsbygd och i glesbygd, samt för människor med en ökad rörlighet – behöver belysas. Därvid är det samtidigt nödvändigt att en pastoralt och ekonomiskt bärkraftig organisation som motsvarar arbetsrättsliga krav kommer till stånd. Sammantaget bör detta leda till ett förtydligande av kyrkans självförståelse och teologiska och pastorala identitet.

Också i anslutning till motionerna 2012:16 och 2012:52 (Ln 2012:3y) betonar nämnden att församlingen är den grundläggande enheten i Svenska kyrkan. Här samlas människor kring ordet och sakramenten. Det är primärt i församlingen som kyrkan blir synlig. I vår kyrkotradition möts ämbetslinjen och former för lokalt självstyre. Det lokala självstyret har utformats på flera sätt genom historien och kan från läromässig synpunkt gestaltas på olika sätt. Skrivelsen föreslår att församlingarna gemensamt tar ansvar för gudstjänsterna i pastoratet. Detta betyder, enligt Läronämndens mening, att församlingarna också i den nya strukturen som föreslås är subjekt för gudstjänstlivet. Församlingarna tar tillsammans ansvar för gudstjänstlivet, oavsett om de firar gudstjänst var för sig eller gemensamt i ett pastorat. Den föreslagna regleringen av gudstjänstlivet anger en miniminivå i ett pastorat och reglerar inte gudstjänstlivet som helhet.

När det gäller *församlingsindelning* är den teologiska utgångspunkten att den allmänliga kyrkan tar gestalt i lokala sammanhang. I Svenska kyrkan är samspelet mellan församlingar, pastorat och stift väsentligt ur ett lärooperspektiv. I detta samspel är det därför nödvändigt att stiftet har en reell möjlighet att ta ansvar för församlingsindelningen som ett uttryck för vår kyrkas episkopala struktur. Mot denna bakgrund finner Läronämnden att skrivelsens förslag är förenligt med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära.

Gällande *tillsynsfunktionen* vill läronämnden framhålla följande. I Svenska kyrkans tradition med dess episkopala struktur är det viktigt med en fungerande tillsynsfunktion från biskop och stift till kyrkoherde och församling. Kyrkoherdens roll och uppdrag är att under eget ansvar ha tillsyn över all verksamhet i församlingen. Det är därför nödvändigt att det finns en reell möjlighet för kyrkoherden att ta ett sådant ansvar även i mycket stora pastorat. Detta behöver beaktas när förslaget tillämpas.

Uppsala den 22 augusti 2012

På Läronämndens vägnar

Anders Wejryd, ordförande

Cristina Grenholm, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Anders Wejryd, ordförande, biskop Ragnar Persenius, biskop Martin Modéus, biskop Hans-Erik Nordin, biskop Thomas Söderberg, biskop Jan-Olof Johansson, biskop Antje Jackelén, biskop Per Eckerdal, biskop Esbjörn Hagberg, biskop Hans Stiglund, biskop Sven-Bernhard Fast, biskop Eva Brunne, Thomas Ekstrand, Eva Hamberg, Anna Karin Hammar, Margarethe Isberg, Karin Johannesson, Fredrik Lindström, Jesper Svartvik och Kristin Zeiler.